

שישע שווערענע 500 הייזער, און 200 מענטשן זענען געבליבען אהן מיטלען צום לעבען.

פון א דאָרף אין סלאָוועניע איז געווען אַנגעקומען קיין וואַרשע היימלאָזע, צוליבען דערנעבן טערוג פון שינא אהן.

צוליב דיטשלאַנדיש אייפֿרוף אין איטאַליע צו איהרע אַרטיגע אונטערטאנער, דאָס זי וואָלען גיין ראַטעווען זייער פאַטערלאַנד זענען דיא באהענען יעצט פול מיט דייטשען. פאַר דיא 2 וואָכען זענען שוין אַרויסגעפֿאָהרען אַבער 40,000 דייטשען.

אייפֿן סלאָוועניע איינשטעלן בית עולם וועלכער שטייט אייפֿן וועג פון שאַסע סלאָווע-פראַסניש האבען דיא דייטשען אין געמערטען פאַרקאן, וואס אַרום עס גע-מאַכט לעכער, דורך וועלכען זי שווען אַרויס אייפֿן שונא, אַרום פאַרקאן האבען זי געמאַכט קוואַלען, מי-עפּע אַקאַפּעס און טראַנשיען.

דיא שוויצאַרישע פּרעסע איז מדיע דאָס אין דייטשלאַנד ווערט צוזאַמענגעשטעלט אַ נייע ארמיע, וועלכע וועט זיין פערטיג איף פרייהלינגס צייט.

איף אלע פעלדער וואָס צו דעמבסק, אַפּאַצנע און ווייטנאס זענען פול מיט גריבער און מיט אַ דראַט פערצוימנג פערצוימט, וועגען בעארכייטען זי היינטיגען פרייהלינג איז אונגעגלייך.

וויא די האַלאַנדישע צייטונגען גיבען אַבער, האָבען די דייטשע שווע פאַבריקען בוי יעצט אויסגע-אַרבעט צו 3 מיליאָן סטאַלינערען מאַטאָרליך. נאָר יעצט וועלען זי מווען, צוליבן מאַנגעל אין קופּער בלאַיי און אַנדערע מעטאַלען, פערקלענערן דיא אויסאַרבעטונגען.

אידישע נייעס

דעם פאַריגען דאָסטיג ביי נאַכט, אור ליום ה' שבט, האָבען מיר אידען געהאַט אַ גרויסען שאַ-דען!

ווייטע העלדען

— אין ווילנא האָט מען די טעג מקביר געווען דעם יודישען דאָקטאָר גבריאל בן אברהם פויריסקי, וועלכער איז געשטאָרבן פון די וואונדער, וואָס ער האָט בעקומען אין אַ שטאַכט איף די פאַרערשטע פּאָליציעס, דער פערשטאַרבענער, וועלכער איז קיים אַלט געווען 42 יאָהר, איז אַ געבוירענער פון ווילנא, האָט לאַנג געדרינעט אין דער זעמסטויף און אין די לעצטע יאָהרען האָט ער זיך פערנומען מיט פרויז-טער פראַקטיק אין זיין געברוסט-שטאָרט, אלס דאָס-טאָר האָט ער זיך אייך באַטויליגט אין דער יאָפּאַני-שער מלחמה.

דעם, נאָווי וואָסחאָד שרייבט מיין פון באַקו פאַל-גענדע פרטים וועגען דעם, ווי עס איז געפאַלען אייפֿן שלאַכט-פּעלד דער יודישער סטילטער-דאָקטאָר גלוקסמאַן, לויט ערצהלונגען פון אַפּיצערען פון פאַלם, אין וועל-כען דער פערשטאַרבענער האָט געאַרבעט.

אין דער נאַכט זענען די טערקען, צוועקראַכען אונבעמערקט אַנגעפאַלען איף די וואַך-סאָלאַטען, פון וועלכען איינער האָט פונדעסטוועגען אויספֿייעט אַנצוואַנגען דער מחנה, שנעל זענען אַרויסגעשפּרונגען די קאָואַקען, זיך אַ וואָרף געטוהן צו די פערד און דאָס מעהרסטע פון זי זיך אוועקגעלאָזט. דער

צו אונזער גרויסען און טיעפען מדיע איז נאָכט נעוואָרען אין בריסק דליטא, איינער פון די גרויסע און וויכטיגע אידען, פון די יחזרי סגולה, וועלכע לאָזען מיט זייער גלייכע, הרב הגאון ר' יעקב זלמן ליבשיץ זצ"ל.

איבער צו געבען ריכטיג ווער און וואָס דער נאָכט איז געווען, אלס מענטש, איד, למדן, ירא-שמים, מרביץ תורה אין עוסק בצרכי צבור-איז בשום אופן נישט מעגליך אין "המודיע" אין נאָך איצט נאָר וואָס הערונדען די ביטערע בשורה, פון וועלכע די האַרץ איז אינו שטאַק צו בראַכען.

דאָך אַריבער לאָזען נאָר אזוי איז אויך, אונז אינעמענליך, לכּן וועלען מיר זייער קירץ נאָר איינגע-שמירכען פֿין דעם גרויסען אידען דאָ פאַרשטעלען.

דער נאָכט, ר' יעקב זלמן זצ"ל, אַ זון פון דעם, נאָך אין פאַריגען דור, באַוואוסטען גאון ר' ברוך מרדכי ליבשיץ זצ"ל, שערליבער רב, דער מחבר פון ספר ברית יעקב, זענענדיג אַ עלוי פון קונדוועס אָן, האָט געלערנט תורה ביי זיין פאטער, און האָט טאָקי מקדיש געווען זיין גאַנ-ציען לעבען נאָר צו תורה ועבודה, פון נאָך זיין חתונה אין ברוסק ביי דעם לעצטען טאָג פון זיין לעבען האָט ער קיין עסק נישט געטאָהן און האָט אויך קיין רבנות נישט געוואלט, אין איז נאָר געווען אין געלערנט, אין פרינסה האָט ער געהאַט פון דער אַטוון-קלוגט וועלכע זיין וועב האָט געפירט.

לכּד דעם, האָט ער אויך עוסק געווען אין כלל ענינים, ער איז געווען איינער פון זיין גראַד וואָס די האַרץ איז געווען פול מיט אלעס וואָס עס איז נוגע צום כלל ישראל און צו דער תורה און אידישקייט, און פלעגט זיך איבער-שריבען מיט די אלע גדולי הדור וואָס אַרבעטען און כלל זאָבען, און זיין דעה זיין מונטען האָט געהאַט אַ גרויסען ערך ביי זיין וועל מיהאט עס געוואלט פאַר זייער אַ קלאַנג, ערלאָבען אין ערוואַנטען, באַרעכענטען און אַפּרובירטען כלל אַרבעטער פון דעם אמת אידישען שטאַנד פונקט, וועלכער האָט זיך מסקור געווען פאַר הרמת קרן התורה והיראה ביי אידען. אויך און אויבלאַנד ביי די פרינס אידען און איבערהויפט און ירושלים תובכ"א און און נאָך אַרץ ישראל איז ער געאַכטעט און זינער אַ וואַרט און געווען טייער.

דאָקטאָר גלוקסמאַן האָט זיך געווענדעט צום קאָמאנדיר פון דעם פּאָלק מיט דער פראַגע: "וואו וואָל ער עפענען אַ באַנדאזשירונגס-פונקט?" נאָר אין דער מינוט און ער גערעאָניעט געוואָרען אין פוס און אַנדערעגעפאַלען, אייפֿהויבענדיג זיך, האָט ער פרי-ברט זיך אייפֿוועצען אייפֿן פערד, נאָר, וויא עס ווייזט-אויס, האָט דער שטאַרקער וועהטונג אין פוס איהם געשטערט דאָס צו טוהן. אלע אַרום איהם האָבען געשריען: "דאָקטאָר אַנטלויפט!" נאָר דער פערשטאַרבענער האָט נישט געקענט לויפֿען און ער איז אַוועק צו אַ שטיבל, אין אַנדערעפאַלען שעה אַרום, ווען די קאָואַקען האָבען פערטריבען דיא טערקען און זיך אומגעקעהרט צוריק, האָבען זי געפונען דעם דאָקטאָר גלוקסמאַן אַ טויטען. מען האָט איהם גוט אַפּגעוואַשען און אין אַ בליענעם אָרון, בעדעקט פון קרענץ מיט ריהרענדע אייפֿשריפטען, אַפּגעשיקט אַהיים.

דער פערשטאַרבענער גלוקסמאַן האָט, לויט ווי עס דערצעהלען זיינע חברים, זיך אויסגעצויכענט מיט אַזערטענעם האַראַקטער, ער האָט שטענדיג איבערגעטראָגען צוזאַמען מיט זיין פּאָלק אלע שווע-ריגקייטען פון קריגס-לעבען און האָט געמאַכט באַנדאזשירונגען איף די פאַרערשטע פּאָליציעס, נישט מירא האָבענדיג פאַרן האַגעל פון קוילען, וואָס זענען

איבערהויפט האָט ער זיך אפּגעגעבן מיט די סוהרונג פון דער ישיבה, "תורת חיים" און ירושלים פון וועלכע ער איז געווען דער נאָכצער פאַרשטאָנער און רוסלאַנד אונטער די אויפזיכט פון מרן הגאון מברוקס שליט"א. אויך האָט ער געגרינדעט און געפֿהרט די ישיבה "תורת חסד" און ברוסק, אַט די 2 ישיבות און געווען זיין נאָכצער לעבען, ס'איז גאר אונטעגליך אַבער צו געבען וויפֿעל דער איד האָט וועגען זי געאַרבעטעט אפילו די לעצטע עטלאַכע יאָהר וואָס ער איז שוין 77 קראַנק געווען, אין דאָס אלעס, ווי אויך די אלע כלל זאָבען, פלעגט ער אַפּ אַרבעטען מיט אַ זעלטענע זרונות אזוי און זיין האַבען עס כמעט גאר נישט געשטערט פון זיין לערנען, און יעדער, פון די, דורך ברוסק דורכפֿאהרענדע, רבנים און לומדים וואָס פלעגען עס באַווכען פלעגען נתפּעל ווערען פון זיין שקידה און זרונות און לערנען און אלע מעשים טובים אזוי ווי אויף זינע כשרונות און זיין שאַרפען זינען אויסצורעכענען אַ זאָך ווער ריכטיג.

ער איז 77 געוואָרען און קונדע, אַבער דערפאַר האָט ער געלאָזען שווע מעשים און אויף עס איז ריכטיג מקיים דער פוסק, "ונתתי להם בפיתוי ובהזמנתי יד ושם טוב בפנים ומבנות" דאָס הייסט: אויך וועל זיין געבען און מיינע הייזער און אין מיינע מוועדן (דאָס מונטט מען און מיינע בתי מדרשים און אין ישיבות) אַ קראַפט און אַ נאָמען וואָס איז בעסער ווי זיין און טעכטער, אויך האָט ער געלאָזען אַ געשריבענעם ספר חרזי תורה וואָס איז גרויס צו דרוקען.

דער וואַרשעווער אידישער קאָמיטעט צו בעוואָר-גען היימלאָזע, האָט דעלעגירט איינגע מיטגלידער קיין אַטוואַק צו אַינפֿאָרערענען דאָרט אַ פרויט.

קיין ווילנא זענען געקומען פאַרשטיינער פון ליובאַווער אידישער געמיינדע, דער רב גוראק און ר' פרידבערג, וועלכע פיהרען אויף די פּאָליציעס מחנות פאַר די סאָלאַטען.

דער קאָוונער גובערנאַטאָר האָט בעשטראָפּט מיט 3000 רובל און אַרויס געשקט פון דער גובער-ניע דעם דאָקטאָר אַנטאשעווסקן פאַר אַרויסגעבען געוואלטע מענטשן רעזעפטען צו קויפֿען ספּירט געטראַנקען; מיט דער זעלבער שטראַף איז אויך בעשטראָפּט געוואָרען דער איד יוסף לוינשיץ, פאַר האַלטען ספּירט געטראַנקען.

פאַרבייגעפֿליגען פאַר איהם, דרין וואָכען פאַר זיין טויט איז ער פאַרגעשטעלט געוואָרען צו בעקומען אַנאַנע מיט שווערדען און אַבאָנד מיט אַניאָפֿשריפט: "פאַר העלדישקייט".

— אין שפיטאַל פון "קיעווסקאָיאַ מיסל" אין קיעוו היילט זיך דער לייענדיק עמנואַל מרגולית, וועלכער איז פערוואַנדרעט געוואָרען בעה ער האָט געמאַכט אויסשפירונגען איף אַניאַעראַפּלאַן.

— אין פראַסקיראוו זענען דערהאַלטען געוואָרען ידועות, אז דער געוועזענער שילער פון 6 קלאַס קאמערץ-שולע פון מ. קאַפּלאַן, וועלכער איז פון דאָרטען אוועק אלס פרייזויליגער אין דער קעמפּפּע-גדער אַרמעע, האָט גלייך פון ערשטען מאָמענט, ווי ער איז אַריינגעטרעטען (לויט אַ ספּעציעלער ערלייבניש) אין איינעם פון די אולאַנער-פּאָלקען, זיך אויסגעצויכענט אלס זעהער איבערגעגעבענער אויס-שפירער און דאָס שוין בעקומען אַ ריזיג גאַנראַדעס.

אזוי איז קאַפּלאַן פאַר אַניאַויסשפירונג ביי 5 באַלד בעשטימט געוואָרען אלס אונטער-אַפּיציער, פאַר אַ געלונגענע אַרבייט בייים דאָרף איז ער בעשאַנקען געוואָרען מיט אַ געאַרגי פון דער 4-טער מדרגה און דערנאָך איז ער פאַר אַ נייע געלונגענע אויס-שפירונג פאַרגעשטעלט געוואָרען צו בעקומען אַ געאַרגי פון 3-טער מדרגה, אין איינער פון דיא